

Jaarverslag 2023

Vereniging Nispens Energie Collectief

Jaarverslag 2023

Algemeen

Voorliggend jaarverslag is het eerste dat een volledig kalenderjaar beslaat: de vereniging is uit de startblokken gegaan en heeft zich geconsolideerd in de dorpsgemeenschap, te midden van de andere verenigingen. Voortgekomen uit de moederschoot van het Bewoners Platform Nispen (BPN) opereert het NEC nu zelfstandig; ook financieel staat het NEC op eigen benen. Dat neemt niet weg dat de vereniging nauw in contact blijft met het BPN en ook in de toekomst zal blijven zoeken naar mogelijkheden tot samenwerking.

Langzaam maar zeker heeft zich dit jaar een zoektocht uitgekristalliseerd met twee hoofdthema's: één voor de korte termijn maar doorlopend over vele jaren, één voor de lange termijn, meer projectmatig van aard en richting een nog onbekend resultaat.

De korte termijn betreft het verder isoleren van de woningen teneinde energie te besparen, onafhankelijk van de vraag hoe de woningen in de toekomst verwarmd zullen worden.

De lange termijn betreft de vraag hoe Nispen zich in de toekomst zonder aardgas verwarmt: met welke duurzame bronnen, collectief (geheel of deels) of individueel? Onlosmakelijk daaraan gekoppeld de vraag: hoe kan het dorp zich op termijn idealiter autonoom voorzien van energie (elektriciteit/warmte) door middel van een *smart energy hub*?

Werkgroepen (oude stijl)

Kort na oprichting van de vereniging zijn 4 werkgroepen ingesteld:

- Energie besparen en opwekken
- Collectieve energievoorziening
- Ledenwerving en nul-inventarisatie
- Communicatie

Duidelijk was dat 'energie opwekken' en 'collectieve energievoorziening' nauw met elkaar zijn verweven. Op 13 februari en 3 mei zijn de werkzaamheden van de werkgroepen onderling afgestemd.

Hierna zijn de werkgroepen aan de slag gegaan met uiteenlopende onderzoeksvragen:

- *Is een collectieve warmtevoorziening realistisch? Welke infrastructuur en welke voorzieningen zijn daarvoor nodig?*

Al snel bleek dat hiervoor deskundigheid van buiten onmisbaar is. In het najaar is door de gemeente Roosendaal een onderzoek uitgezet m.b.t. de beschikbare duurzame warmtebronnen voor de hele gemeente. Het NEC werd betrokken bij deze zoektocht en mocht haar visie inbrengen. Vervolgens heeft het NEC aanvullende onderzoeksvragen voorgelegd aan de gemeente Roosendaal. Naar verwachting bevat het eindrapport de eerste elementen van het antwoord op de gestelde vragen en geeft het duidelijkheid over de mogelijke ontwikkelrichting voor Nispén.

De volgende vragen waren binnen de werkgroepen van het NEC in 2023 aan de orde:

- *Kunnen we de Nispense daken massaal volleggen met zonnepanelen?*

Het volleggen van weiden met zonnepanelen (fotovoltaïsch) is minder kansrijk, tenzij de aldaar opgewekte energie direct wordt opgeslagen, c.q. ter plekke wordt verbruikt, dus zonder het elektriciteitsnet verder te belasten. Op Nispense daken is nog volop ruimte. Grootschalige inkoop en collectief installeren kan aardig wat voordeel opleveren.

- *Hoe zetten we een smart grid op, compleet met een collectieve accu, met buurtaccu's of met individuele accu's, c.q. auto-accu's? Met daarbij ook één of meer windmolens?*

Aangezien elektriciteit hoe dan ook de hoofdrol gaat spelen in de energievoorziening, ligt het voor de hand om te gaan nadenken over een lokale energiefabriek, die de lokaal opgewekte elektriciteit onder de bewoners verdeelt, opslaat, terug levert, eventueel omzet in andere vormen van energie. Dit alles zonder het elektriciteitsnet de belasten of te ontlasten en met het vooruitzicht van een groeiend aantal elektrische auto's.

- *Hoe krijgen we inzicht in de staat van isolatie van de woningen?*

De staat van isolatie van de woningen varieert sterk. Elke methode waarbij stelselmatig woningen worden verbeterd is gediend met goed inzicht in de beginstaat. Hierbij kunnen blokken/rijen woningen worden gecategoriseerd, min of meer over één kam geschoren om het behapbaar te houden.

- *Welk universeel toepasbaar en robuust instrumentarium zouden we moeten hanteren om de Nispense woningen systematisch op een hoger isolatieniveau te brengen?*

De werkgroep heeft uitvoerig onderzoek verricht naar een goede, betrouwbare methode om woningen te inventariseren en vervolgens - spelend met maatregelen - te bezien wat het effect is (energetisch en financieel). De 'Smart Twin' is weliswaar als favoriete methode bestempeld, maar praktische uitvoerbaarheid stuit vooralsnog op scepsis, ook bij deskundigen/technisch onderlegde lieden.

- *Hoe krijgen we de Nispensen meer in beweging?*

Met een matige opkomst tijdens het eerste energiecafé en hoegenaamd geen respons op de flyers is de vraag gerechtvaardigd hoe wij de Nispensen meer in beweging krijgen. De roep wordt luider om een professionele kracht op het gebied van communicatie in te schakelen om de Nispensen meer betrokken te maken bij de transitie.

In de loop van het jaar werd de behoefte duidelijk voelbaar om concreet te worden met doelen op de tijdhorizon, vergezeld van mijlpalen, tussenresultaten. En hieruit af te leiden acties in de tijd met einddatum, daarbij rekening houdend met realistische doorlooptijden (techniek, technologische innovatie, bestaande en toekomstige wetten en regels, maatschappelijke ontwikkelingen). Op zaterdag 18 november is hiertoe een workshop gehouden.

Workshop 18 november: richting werkgroepen nieuwe stijl

De workshop - 14 deelnemers - was bedoeld om ontwikkelscenario's te formuleren voor de verduurzaming van Nispen. Het begrip 'verduurzaming' is hierbij breed gedefinieerd. Niet alleen een klimaat neutrale gemeenschap (fossielvrij in warmte en mobiliteit), maar evenzeer duurzaam m.b.t. de leefbaarheid (klimaat adaptief, verkeersveilig). Ter inspiratie was een toekomstbeeld geschetst van het dorp anno 2045.

De dag resulteerde in 4 thema's: Elektriciteit, Warmte, Leefbaarheid en Communicatie.

Het thema Leefbaarheid zal primair behartigd worden door het Bewoners Platform, waarbij het NEC aanhaakt daar waar zich koppelkansen voordoen.

Communicatie behartigt voortaan ook de nul-inventarisatie en de campagne die moet leiden tot betere isolatie van de woningen. Die campagne strekt zich uit over vele jaren en wordt op gezette tijden gestimuleerd, o.a. door een energiecafé en m.b.v. flyers.

Elektriciteit en Warmte: deze thema's zien in de verte een energiehub, waar zo mogelijk zowel warmte als elektriciteit op lokaal niveau worden opgewekt, opgeslagen, gedistribueerd, onderling verhandeld, enz. Dit alles in eigen beheer en tot voordeel van de Nispenaar.

In wezen is het jaar 2023 dan ook afgesloten met de centrale vraag: is een energiehub in Nispens haalbaar en zo ja onder welke voorwaarden?

In gesprek over de acties en mijlpalen, uitgezet in de tijd

Eerste energiecafé

Zondag 26 februari werd het eerste energiecafé gehouden in café De Gouden Leeuw. Het evenement werd geopend door wethouder Klaar Koenraad van de gemeente Roosendaal (portefeuille o.a. energie en warmte).

De bezoekers werden geïnformeerd over de werkgroepen, de nieuwe standaard van isoleren van woningen volgens NTA 8800 (de Europese richtlijn), de mogelijkheden tot subsidie, het gebruik van een thuisbatterij (aan de hand van een concreet voorbeeld) en

de plannen van het NEC om voor en door Nispenaren de energietransitie handen en voeten te geven.

Naast het NEC was de StER vertegenwoordigd met een aantal energiecoaches die ook presentaties gaven. En ook de gemeente Roosendaal was aanwezig om de mogelijkheden voor subsidie en kredietverlening voor duurzaamheidsmaatregelen uit de doeken te doen.

Een impressie van het eerste energiecafé in De Gouden Leeuw

Flyers

Er zijn in het verslagjaar twee flyers de deur uit gegaan, de nummers 9 en 10. Nr. 9, februari: aankondiging energiecafé; samenwerking met de fotogroep Nispens; uitleg van een warmtecamera en inhoudelijke toelichting op de werkgroepen Nr. 10, Kerstnummer: hierin staat de energiehub centraal.

Website

In de loop van het jaar is besloten om de website opnieuw vorm te geven en dit uit te besteden aan een professionele kracht. Daartoe heeft het bestuur een eenmalig bedrag van € 3000,00 incl. BTW gereserveerd. Dit is exclusief onderhoud, hosting, enz. De opdracht is najaar 2023 verstrekt.

Bezoek aan Terheijden

Op 19 april heeft het bestuur een bezoek gebracht aan het Traais Energie Collectief (TEC).

Terheijden is ver gevorderd met zijn 'energievrijstaat'. De ontstaansgeschiedenis van het TEC werd toegelicht, de plaatselijke permanente expositie/maquette is bekeken; vervolgens is de energiefabriek in wording bezocht. Bronnen: grote, eigen windmolen nabij knooppunt Zonzeel, aquathermie uit de Mark, geothermie nog in onderzoek, zonnepark procedureel nog niet gereed, wel zonnepanelen op daken van bijv. gemeenschapshuis e.d. Inspirerend is de idee om eenvoudigweg 'comfort' te leveren: hoge temperatuur warmte, waarbij niet noodzakelijkerwijs vooraf al fors hoeft te worden geïsoleerd. De drempel om zich nu aan te sluiten op het warmtenet is hierdoor wel klein, al schuilt hierin het risico dat de initieel geleverde warmte op termijn overgedimensioneerd is. Inmiddels is de aanleg van het warmtenet in het centrum van het dorp gereed.

Bezoek aan Waterschap Brabantse Delta

Op 19 juli heeft het bestuur een gesprek gevoerd met het Waterschap Brabantse Delta (WBD). Onderwerp was mogelijke aquathermie uit de Molenbeek. WBD heeft nog weinig ervaring met deze duurzame vorm van warmtevoorziening en uit dan ook zijn zorgen over de ecologische effecten daarvan. Het overkoepelend wetenschappelijk adviesorgaan van de waterschappen (STOWA) geeft richtlijnen, maar die zijn beperkt onderbouwd en nog nauwelijks gebaseerd op ervaring met aquathermie uit oppervlaktewater zoals het NEC voor ogen staat. Met een eventuele alternatieve warmte-onttrekking zoals voorgesteld door NEC is helemaal nog geen ervaring opgedaan.

Les in duurzaamheid bovenbouw basisschool De Linde, gecombineerd met fotowedstrijd

In mei heeft het NEC voor de leerlingen van de bovenbouw van basisschool De Linde een les verzorgd over de klimaatverandering, de noodzaak om de uitstoot van CO₂ te beperken. Op het thema duurzaamheid is in samenwerking met de fotoclub een wedstrijd uitgezet; aan de winnaars werd in café De Gouden Leeuw een prijs uitgereikt.

Algemene Ledenvergadering (ALV)

Er zijn 2 ALV gehouden: 18 januari en 10 mei

18 januari: dit was de eerste formele ALV van de vereniging, aanwezig 26 leden. O.a.: meerjarenplan, uitvoering eerdere toezegging subsidie, presentatie twee energiecoaches.

10 mei, aanwezig 15 leden. Hoofdthema: gaan wij als Nispen autonoom iets optuigen in eigen regie? En zo ja, doen we dat gezamenlijk, dus op collectieve basis, of gaat iedere Nispenaar zelf aan de slag? Indien collectief: welke structuur, welke bekostigings- en financieringsbronnen, welke governance, eigendomsverhoudingen, enz.?

Onderzoek naar duurzame warmtebronnen voor Roosendaal

In het najaar heeft de gemeente Roosendaal aan energie-adviesbureau Greenvis een opdracht verleend om alle duurzame warmtebronnen in het gebied van de gemeente in kaart te brengen en vervolgens te onderzoeken of en zo ja in hoeverre die aan te wenden zijn voor collectieve warmtevoorziening in de diverse wijken van de gemeente, inclusief de dorpskernen. De warmtebehoefte per cluster (nu en in de toekomst) is hierbij zo goed mogelijk in kaart gebracht.

Het NEC is als initiatief goed bekend bij de gemeente en werd dan ook uitgenodigd op een workshop, 13 december, met alle stakeholders. Greenvis heeft daar haar werkwijze toegelicht, nadere informatie opgevraagd en vragen, specifiek m.b.t. Nispen, opgenomen in de opdracht. Het eindresultaat van het onderzoek zal naar verwachting in de loop van voorjaar 2024 worden opgeleverd.

Stakeholders

Het NEC streeft naar een breed draagvlak in het dorp, de gemeente en de regio, met oog voor landelijke ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid. Zo werd door het NEC gebruik gemaakt van de mogelijkheid om in te spreken op het in ontwikkeling zijnde Nationaal Plan Energiesystemen.

Stakeholders waarmee het NEC in 2023 actief heeft samengewerkt zijn:

- Stichting Energie Transitie Roosendaal (StER)
- De gemeente Roosendaal
- Bewoners Platform Nispen
- Basisschool De Linde
- Alwel
- RES West - Brabant

Ledenbestand

Het ledenaantal bleef dit jaar stabiel: 53.

Financiën

Jaarrekening 2023			
Vereniging Nispens Energie Collectief			
1 Staat van baten en lasten 2023			
<i>Inkomsten</i>		<i>uitgaven</i>	
Contributie	450,00	bankkosten	€ 104,96
subsidie gemeente Roosendaal	20.000,00	prijzen blowerdoortest	€ 786,50
immaterieel verschil	7,14	drukwerk	€ 144,50
		kantoorartikelen	€ 144,77
		Kamer van Koophandel	€ 58,59
		nacalculatie vergaderkosten 2022	€ 3.498,12
		vergaderkosten 2023	€ 1.048,90
		website	€ 1.146,85
		energiecafé	€ 218,40
		bestuurskosten	€ 53,70
totaal inkomsten	€ 20.457,14	totaal uitgaven	€ 7.205,29
resultaat	€ 13.251,85		

2 BALANS			
<i>Activa</i>		<i>passiva</i>	
Banksaldo31 december 2023	13.251,85	voorziening jaarplan 2024	€ 12.105,00
		reserve	€ 1.146,85
TOTAAL	€ 13.251,85		€ 13.251,85

3 Toelichting op het resultaat	
per 31 december 2023	€ 13.251,85
Toevoegen aan voorziening 2024	€ 12.105,00
Toevoegen aan reserve	€ 1.146,85

Bestuur

Samenstelling bestuur per 31 december 2023

Th. J. van Kempen, voorzitter

L. W. A. M. Maas, secretaris

F. M. van Oorscot, penningmeester

A. M. M. van Beek, lid

J. Roossien, lid

Gegevens

KvK – nummer: 88 23 08 99

Adres: Fazantstraat 1, 4709 AW NISPEN

Website: www.nispenec.nl